

Onko kokeilusi taloudellisesti järkevä – miten arvioit kannattavuutta

Kokeile ja kehity – uusia mahdollisuuksia maatilalle

11.2.2026

Tuukka Tienari

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Aiheet

- **Taloudellisen arvioinnin peruseriaatteet**
- **Kustannukset ja hyödyt**
- **Budjetointi**
- **Riskit**
- **Yhteenveto**

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Miksi taloudellinen arviointi kannattaa

Talous tuo kokeiluun realismia: Auttaa näkemään, mitä kokeilu todella vaatii rahaa ja työaika.

Rajattu kokeilu = pieni panos → nopeat tulokset → hallittu riski: Talous auttaa pitämään kokeilun oikean kokoisena.

Muutamalla luvulla pääsee pitkälle: Kustannukset, työaika ja hyöty antavat jo riittävän kuvan.

Talouden huomioiminen ohjaa laajuutta: Rajaaminen estää kokeilua kasvamasta liian suureksi.

Selkeät luvut helpottavat perustelua: Kustannusten ja hyötyjen näkyväksi tekeminen helpottaa keskustelua kumppaneiden, rahoittajien ja perheen kanssa.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Minkälainen on taloudellisesti järkevä kokeilu

Selkeästi rajattu ja pieni kokonaisuus: Testataan vain yhtä asiaa kerrallaan.

Kustannukset ja työaika pidetään tarkoituksella pieninä: Kokeilu ei saa kuormittaa liikaa.

Konkreettinen tavoite ja mitattava tulos: Mitä hyötyä halutaan nähdä käytännössä?

Hyötyjen tulee ylittää kustannukset realistisesti: Rahaa, aikaa, laatua tai oppia.

Epäonnistuminen on siedettävää: Tappio ei kaada toimintaa, ja kokeilu voidaan keskeyttää.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Omat mittarit

Mitä asiaa omassa kokeilussasi haluaisit mitata taloudellisesti?

- Kustannuksia
- Hyötyjä
- Työaika
- Laatua
- Säästöjä
- jotain muuta?

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Kustannukset

Suorat kulut: Materiaalit, tarvikkeet ja mahdolliset ostopalvelut, jotka maksetaan heti kokeilun yhteydessä.

Työaika ja oman työn arvo: Kuinka paljon kokeilu vie aikaa ja mikä on tuon ajan todellinen kustannus.

Koneiden ja laitteiden kustannukset: Polttoaine, käyttö, huolto sekä mahdolliset viivästykset muissa töissä.

Tuen jälkeinen nettokustannus: Mikä osa kuluista jää lopulta maksettavaksi kokeilutuen jälkeen

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Hyödyt

Myynnin kasvu: Kokeilu voi tuottaa lisää tuloja joko suoraan tai välillisesti myöhemmässä vaiheessa.

Kustannusten pieneminen: Esimerkiksi vähemmän hävikkiä, pienempi työmäärä tai aiempaa kevyemmät prosessit

Ajan säästö: Työn sujuvoituminen tai automatisointi vapauttaa työaikaa muuhun toimeen.

Laadun paraneminen: Parempi laatu voi myöhemmin näkyä parempana hintana tai pienempinä ongelmina.

Uusi tieto ja oppi: Oppiminen itsessään on hyöty — tieto voi säästää rahaa tulevilla päätöksillä.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Yksinkertaiset laskelmat

Nettovaikutus: Hyödyt – kustannukset. Näyttää suoraan, onko kokeilun vaikutus plussalla vai miinuksella.

Takaisinmaksuaika: Kustannukset / arvioitu vuotuinen hyöty. Kuinka monessa jaksossa (kuukausi / vuosi) panos maksaa itsensä takaisin.

Työaikatesti: Paljonko aikaa säästyy vs. paljonko aikaa kuluu? Jos nettosäästö on negatiivinen, kokeilu on liian raskas.

Herkkyystarkistus (1–2 muuttujaa): Mitä jos hyöty on 20 % pienempi tai kustannus 20 % suurempi? Onko kokonaisuus yhä järkevä?

Kirjaa oletukset ylös: Numeroiden arvo on niiden läpinäkyvyydessä. Muista kirjata, mihin arviot perustuvat.

Budjetointi kokeilussa

Budjetti kannattaa pitää yksinkertaisena: Vain tärkeimmät kulut ja työaika riittävät kokeilun kokoluokkaan.

Rajaa kokeilu kustannusten kautta: Kokeilu ei saa kasvaa isoksi hankkeeksi — panoksen kuuluu pysyä pienenä.

Aikataulu vaikuttaa kustannuksiin: Milloin kulut syntyvät ja milloin hyödyt näkyvät? Kassavaikutus voi ratkaista toteutustavan.

Seuraa budjettia jo kokeilun aikana: Pienikin poikkeama voi kertoa, että laajuutta on tarpeen säätää.

Dokumentoi tärkeimmät luvut: Kirjaa kustannukset, työaika ja tehdyt muutokset — nämä helpottavat tulosten arviointia.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Kassavirta ja ajoitus

Kulut syntyvät usein ennen hyötyjä: Kokeilu vaatii panostuksen ensin, tulokset tulevat vasta myöhemmin.

Kassavaikutus voi ratkaista ajoituksen: Riittääkö kassassa puskuria, jos kulut osuvat samaan aikaan muiden menojen kanssa?

Tee karkea aikajana: Milloin maksat, milloin saat hyödyn — tämä selkeyttää riskiä ja rahoitustarvetta.

Hyötyjen viive on tärkeä huomioida: Osa hyödyistä näkyy vasta myöhemmissä töissä tai seuraavassa tuotantokaudessa.

Ajoitus vaikuttaa myös työmäärään: Sesonkiaikaan toteutettu kokeilu voi nostaa työkuormaa liikaa.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Mitkä ovat suurimmat kuluerät?

Jos tekisit kokeilun ensi kuussa, mitkä olisivat kolme suurinta kuluerää?

- Materiaalit / tarvikkeet
- Työaika
- Koneiden käyttö / polttoaine
- Ulkopuoliset palvelut
- Muu resurssi, joka nostaa kustannuksia

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Maksuvalmiuden seuranta

Seuraa kassaa kuukausittain: Jo yksinkertainen kuukausibudjetti antaa riittävän kuvan rahavirroista.

Merkitse toteutuneet kulut: Pienet ylitykset kertautuvat, jos niitä ei huomaa ajoissa.

Vertaile suunnitelmaan: Poikkeamat kertovat, jos kokeilun laajuutta pitää rajata.

Tee muutokset nopeasti: Kokeilu on kevyt ja muokattava — reagoi heti, jos kulut karkaa.

Rutiini helpottaa: Kun seurannasta tulee tapa, se nopeutuu ja selkeyttää päätöksentekoa.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkki maksuvalmiuslaskelma

Kokeilun X budjetti ja sen seuranta

		2026												2027								
		Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Koko vuosi	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu
Menot																						
	Tarvikkeet		200	200	600		200	200	200	200	200	200	200	2400	200	200	200	200	200	200	200	200
	Polttoaine			250	250									500								
	Huolto ja korj.				600									600			1000					
	Investoinnit					30000								30000								
	Vuokrat			500	500									1000								
	Alihankinta			700	700									1400								
	Palkkakulut			2000	2000									4000								
	Rahoituskulut						882	882	882	882	882	882	882	6174	882	882	882	882	882	882	882	882
	Menot yhteensä	0	200	3650	4650	30000	1082	1082	1082	1082	1082	1082	1082	46074	1082	1082	2082	1082	1082	1082	1082	1082
Tulot																						
	Tuet						7500							7500								
	Rahoitus					30000								30000								
	Myynti							2800	2800	2800	2800	2800	2800	14000	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800
	Tulot yhteensä	0	0	0	0	30000	7500	0	2800	2800	2800	2800	2800	51500	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800	2800
	Erotus tulot - menot	0	-200	-3650	-4650	0	6418	-1082	1718	1718	1718	1718	1718	5426	1718	1718	718	1718	1718	1718	1718	1718
	Kumulatiivinen tulos	0	-200	-3850	-8500	-8500	-2082	-3164	-1446	272	1990	3708	5426	10852	12570	14288	15006	16724	18442	20160	21878	23596

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

Euroopan unionin
osarahoittama

Riskit kokeilussa

Epävarmat hyödyt: Kokeilu ei tuota niin paljon hyötyä kuin arvioitiin, tai hyöty ei näy heti.

Työmäärän kasvu: Kokeilu vie odotettua enemmän aikaa ja alkaa häiritä muuta työtä.

Kustannusten nousu: Materiaali-, kone- tai työaikakulut ylittyvät suunnitellusta.

Resurssiriskit: Tarvittavaa kalustoa, osaamista tai aikaa ei olekaan käytettävissä oikeaan aikaan.

Keskeyttämisen tarve: Jos kokeilu ei etene suunnitelman mukaan, on oltava mahdollisuus pysäyttää se.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkki 1: Pieni kokeilu

Kustannus: 1 000 € (tarvikkeet ja pieni työaika)

Hyöty: 1 100 € (ajan säästö ja parempi työn sujuvuus)

Nettovaikutus: +100 €

Riski: matala. Kokeilu on helppo keskeyttää ja kustannus on siedettävä

Oppi: pieni kokeilu tuottaa nopeasti tietoa ilman taloudellista painetta

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkki 2: Suurempi kokeilu

Kustannus: 30 000 € (materiaalit, työaika ja koneiden käyttö)

Hyöty: 31 000 € (parempi tuottavuus tai kustannusten pieneneminen)

Nettovaikutus: +1 000 €

Riski: suurempi. Kustannukset ja työaika sitovat enemmän

Tarve tarkemmalle suunnittelulle: hyötyjen ja kustannusten vaihtelut vaikuttavat lopputulokseen enemmän kuin pienessä kokeilussa

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkki 3: Kannattamaton kokeilu

Kustannus: 1 000 € (materiaalit, työaika ja koneiden käyttö)

Hyötyarvio: 900 € (parempi tuottavuus tai kustannusten pieneneminen)

Nettovaikutus: - 100€

Riski: suuri. Nettovaikutus negatiivinen

Tarve rajaukselle tai keskeytykselle on huomioitava

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Yhteenveto

- ✓ Kokeilu pidetään pienenä ja rajattuna: hallittu riski ja selkeä fokus.
- ✓ Kustannukset ja työaika arvioidaan etukäteen: muutama keskeinen luku riittää.
- ✓ Hyödyt tunnistetaan realistisesti: raha, aika, laatu tai oppiminen.
- ✓ Budjetti ja kassavirta ohjaavat tekemistä: seuranta kannattaa aloittaa heti.
- ✓ Tarvittaessa keskeytä tai rajaa: kokeilussa täytyy voida tehdä muutoksia nopeasti.
- ✓ Tulokset ja opit kirjataan ylös: tieto siirtyy seuraaviin kokeiluihin ja päätöksiin.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

